

Riktlinje för handläggning av föräldrars ersättningsskyldighet för placerade barn

Innehållsförteckning

<u>1 Inledning</u>	3
<u>1.1 Allmänna förutsättningar</u>	3
<u>1.2 Lagstiftning</u>	3
<u>2 Grundläggande bestämmelser</u>	3
<u>2.1 Föräldrars ersättningsskyldighet</u>	3
<u>2.2 Information till föräldrarna</u>	4
<u>2.3 När ett barn placeras</u>	4
<u>2.4 Socialförsäkringsförmåner</u>	4
<u>2.4.1 Barnbidrag/förlängt barnbidrag</u>	4
<u>2.4.2 Underhållsstöd</u>	5
<u>2.4.3 Barnpension</u>	5
<u>2.4.4 Bostadsbidrag</u>	5
<u>2.5 Övriga ersättningar</u>	5
<u>2.5.1 Studiebidrag och eventuellt inackorderingstillägg</u>	5
<u>2.5.2 Försörjningsstöd</u>	6
<u>2.6 När barnet fyller 18 år</u>	6
<u>3 Handläggning</u>	6
<u>3.1 Beräkning av ersättningen</u>	6
<u>3.2 Nödvändiga handlingar</u>	7
<u>3.3 Inkomstberäkning</u>	7
<u>3.4 Beräkning av ersättningsbelopp</u>	7
<u>3.4.1 Barnets egna inkomster</u>	8
<u>3.5 KommunikERING av beslutsunderlaget</u>	8
<u>3.6 Jämkning</u>	8
<u>3.7 Beslut om ersättning</u>	9
<u>3.7.1 Delgivning av beslut</u>	9
<u>3.7.2 Överklagan</u>	9
<u>3.7.3 Ändring av ersättningsbelopp</u>	9

<u>3.7.4 Årlig omräkning</u>	9
<u>3.7.5 Umgängesavdrag</u>	9
<u>4 Utebliven betalning</u>	9
<u>4.1 Utredning om betalningsförmåga</u>	9
<u>4.2 Ersättningstalan vid placeringar enligt SoL och LVU</u>	10
<u>4.3 Indrivningsåtgärder vid placering enligt LSS</u>	10
<u>5 Utdrag ur lagar och förordningar</u>	11

1 Inledning

1.1 Allmänna förutsättningar

Riktlinjerna innehåller anvisningar för handläggningen av föräldrars ersättning till kommunen för kostnader för dygnet-runt-placerade barn under 18 år. Riktlinjerna ska tillämpas när ett barn dygnet-runt-placeras genom kommunens försorg. En utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga ska då regelmässigt göras och ett beslut om ersättningsbelopp fattas för vardera föräldern. Föräldrarna ska, så snart det står klart att det kan bli aktuellt med en insats i form av en dygnet-runt-placering av barnet, informeras om sin ersättningskyldighet för vården samt vilka konsekvenser det i övrigt innebär för deras ekonomi.

1.2 Lagstiftning

Den lagstiftning som främst ligger till grund för kommunens rätt att ta ut ersättning av föräldrar är 7 kap 1 § och 2 §§ förädrabalken (FB), 8 kap 1 § socialtjänstlagen (SoL) och 20 § lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Hur ersättningen ska bestämmas framgår i 6 kap. 2-4 §§ socialtjänstförordningen (SoF).

2 Grundläggande bestämmelser

2.1 Föräldrars ersättningskyldighet

Enligt 7 kap 1 § och 2 §§ FB har föräldrar, var för sig, försörjningskyldighet gentemot sina barn. För föräldrar som inte bor med barnet fullföljs denna skyldighet genom underhållsbidrag.

När barn är dygnet-runt-placerade har föräldrar enligt 8 kap 1 § SoL och 20 § LSS skyldighet att bidra till kommunens kostnader för vården. Detta gäller oavsett om placeringen skett med stöd av SoL, LSS eller utan vårdnadshavarens samtycke med stöd av Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Av 6 kap. 2-4 §§ SoF framgår det att ersättningen ska bestämmas efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av föräldrarna enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken (SFB). Var och en av föräldrarna ska bidra, men beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet enligt 18 kap. 20 § SFB. Information om gällande maxbelopp beroende på barnets ålder finns att inhämta hos Försäkringskassan. Enligt 5 § förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade, gäller bestämmelserna i 6 kap. SoF även när barnet vårdas med stöd av LSS.

Om placeringstiden överstiger en månad gäller ersättningskyldigheten från den dag placeringen verkställdes, vilket innebär att beslut ibland blir retroaktivt.

Detta gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.

Skyldigheten gäller både vid placering i stödboende, familjehem och vid placering vid institution.

2.2 Information till föräldrarna

Så tidigt i utredningsprocessen som möjligt, när det kan antas att en dygnet-runt-placering kan bli aktuell, ska socialsekreterare informera föräldrarna om deras ersättningskyldighet för barnets kostnader. Föräldrarna ska även informeras om vilka konsekvenser placeringen kan få för deras ekonomi i övrigt, t ex när det gäller socialförsäkringsförmåner och andra ersättningar som baseras på att föräldrarna har barnet i sin vård. Informationen bör lämnas både muntligt och skriftligt.

2.3 När ett barn placeras

När ett barn dygnet-runt-placeras genom kommunens försorg ska en utredning om föräldrarnas försörjningsförmåga göras och beslut ska fattas enligt följande:

- Beslut om föräldrars ersättningskyldighet ska alltid fattas så snart placeringstiden överstiger en månad. Detta gäller oavsett om det är en stadigvarande placering, en tillfällig placering under utredningstiden eller om barnet flyttas. Det avgörande är att föräldern inte har barnet hemma på minst en månad.
- Ett beslut fattas för vardera föräldern. Det gäller även om föräldrarna är sammanboende.
- Beslutet ska alltid innehålla ett beslutat ersättningsbelopp. Ersättningsbeloppet kan vara 0 kr. Beloppet får inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet.
- Beslutet kan omprövas under hela placeringstiden. Föräldrarna har skyldighet att meddela ändrade förhållanden.
- Om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än 90 kr per barn och månad tas ersättningen inte ut från föräldern (beloppet gäller år 2023 och kan komma att ändras av nämndbeslut).
- För kortare placeringstid än en månad tas ingen ersättning ut från föräldrarna.

Vid alla förändringar som rör placeringen som kan påverka ersättningskyldigheten är det viktigt att den som ansvarar för att administrera detta informeras.

2.4 Socialförsäkringsförmåner

När ett barn dygnet-runt-placeras medför det att föräldrarna förlorar rätten till socialförsäkringsförmåner som är knutna till att de har barnet i sin vård. Det är viktigt att informera föräldrarna/vårdnadshavarna om detta i god tid.

Kommunen har alltid skyldighet att meddela Försäkringskassan (FK) när ett barn blir dygnet-runt-placerat och har även ansvar för att anmäla till FK om barnet omplaceras eller flyttar hem till föräldern igen.

2.4.1 Barnbidrag/förlängt barnbidrag

Vid placeringar enligt SoL och LVU betalar inte Försäkringskassan ut barnbidraget till föräldern.

Efter framställning av kommunen vid stadigvarande placering ska Försäkringskassan utbetala barnbidraget till familjehemmet. Omkostnadsersättningen till familjehemmet ska reduceras med motsvarande belopp. (Socialförsäkringsbalken, SFB, 15 kap)

Vid stödboende eller institutionsplaceringar ska barnbidraget uppbäras av kommunen. Framställning om detta görs också hos Försäkringskassan. Kommunen ansvarar för att anmäla till Försäkringskassan om barnet omplaceras eller flyttar hem till föräldern igen.

Familjehem och bostad med särskild service för barn och ungdom enligt 9:8 § LSS

Föräldrarna uppbär barnbidrag för barnet. Om barnbidraget går till föräldrarna ska föräldrarna sköta barnens inköp av kläder, fickpengar och fritidsaktiviteter.

2.4.2 Underhållsstöd

Om en förälder har haft underhållsstöd från Försäkringskassan dras detta in när ett barn placeras utanför hemmet. Kommunen är skyldig att omgående meddela Försäkringskassan att barnet har placerats, när placeringstiden överstiger en månad. Underhållsstöd till föräldern ska dras in från första månadskiftet efter barnets faktiska flyttning.

För den förälder som före placeringen har betalat ett återbetalningsbelopp för underhållsstöd till Försäkringskassan innebär det att återbetalningsskyldigheten till Försäkringskassan upphör från placeringsdatumet och tills vidare. I stället ska kommunen ställa motsvarande ersättningskrav på den föräldern.

Kommunen ska även anmäla till Försäkringskassan när en placering har upphört och när barnet åter bor hos förälder. Föräldern måste då på nytt göra en ansökan om underhållsstöd hos Försäkringskassan.

2.4.3 Barnpension

Barnpension kan inte uppbäras av kommunen som ersättning för kommunens kostnader för vård. Försäkringskassan fortsätter att betala ut barnpensionen till föräldern. Eftersom barnpensionen är avsedd för barnet bör föräldern uppmanas att med dessa medel stå för vissa av barnets kostnader under placeringstiden, exempelvis kläder och fritidsaktiviteter. Omkostnadsersättningen till familjehemmet ska då reduceras med motsvarande belopp.

Om föräldern motsäger sig detta kan det framräknade ersättningsbeloppet till kommunen jämkas uppåt med hänvisning till inkomsten av barnpension. Det jämkade ersättningsbeloppet får dock aldrig överstiga aktuellt underhållsstödets belopp.

Om ett barn som placeras uppbär barnpension är kommunen enligt 5 kap 3 § 3 SoF skyldig att anmäla till överförmyndaren om det kan antas föreligga förhållanden som talar för att en förälder inte kommer att förvalta barnets egendom på ett betryggande sätt.

2.4.4 Bostadsbidrag

Bostadsbidrag till förälder kan komma att minska eller dras in.

2.5 Övriga ersättningar

2.5.1 Studiebidrag och eventuellt inackorderingstillägg

Om ett barn är placerat kan studiehjälp för en omyndig studerande betalas ut till kommunen eller någon annan för att användas till den omyndiges utbildning och uppehälle (2 kap 33 § 2 st Studiestödsförordningen). Begäran om ändrad betalningsmottagare görs till

Centrala Studiestödsnämnden, CSN. Av begäran ska det framgå att kommunen i utredning har kommit fram till att kommunen ska vara betalningsmottagare. Det är också möjligt att begära att ett familjehem ska vara betalningsmottagare. Omkostnadsersättningen till familjehemmet ska då reduceras med motsvarande belopp.

2.5.2 Försörjningsstöd

Försörjningsstöd beviljas inte till föräldrarna avseende kostnader för ett barn som är placerat.

2.6 När barnet fyller 18 år

När det placerade barnet fyller 18 år upphör kommunens möjlighet att ta ut ersättning från föräldrarna även om den unge fortfarande går kvar i skolan.

Ungdomar över 18 år med egen inkomst

Från föräldrar till unga som har fyllt 18 år och har beslut om familjehem eller bostad med särskild service med stöd av LSS (9 § 8 p, 9 § 9 p LSS) tar kommunen inte ut några avgifter. Fr.o.m. 18-årsdagen är det istället den unge själv som ska betala avgift om den unge har en egen inkomst. Eftersom aktivitetsersättning tidigast betalas ut fr.o.m. juli det år den unge fyller 19 år uppstår ett glapp då ingen avgift tas ut (19 och 21 §§ LSS). Det stöd och den service som den unga får från personalen på boendet kostar ingenting. Kommunen har rätt att ta ut avgift för mat, bostad, fritid och kultur.

3 Handläggning

3.1 Beräkning av ersättningen

Var och en av föräldrarna ska ersätta kommunen med belopp motsvarande återbetalningsbeloppet vid underhållsstöd. Som underlag för beräkningen utgår man dels från inkomster enligt uppgifter från det senast fattade taxeringsbeslutet och dels från det totala antal barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap 1 § och 2 §§ FB. Även om föräldrarna är sammanboende kan de ha olika antal barn.

Om en förälder har fullgjort sin underhållsskyldighet genom att betala ett engångsbelopp eller annat bidrag till barnets underhåll för den tid då barnet är placerat, behöver föräldern inte bidra till kommunens kostnader för vården (6 kap 3 § SoF).

Om barnet innan placeringen har bott hos en förälder som uppburit underhållsstöd för barnet ska det redan finnas ett uträknat återbetalningsbelopp hos Försäkringskassan för den andre föräldern. Då ska detta återbetalningsbelopp utgöra grund för beslutet gentemot den föräldern.

En förälders ersättningsskyldighet till kommunen gäller även om föräldern är placerad tillsammans med barnet om inte annat avtalats beroende på att föräldern står för del av barnets uppehälle vid placeringen.

Om en förälder uppstår försörjningsstöd saknas för tillfället förutsättningar för att ta ut ersättning och ersättningsbeslutet sätts till 0 kr.

3.2 Nödvändiga handlingar

- Senaste taxeringsbeslut
Skatteverket ska på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhetsuppgifter som behövs för att fastställa en förälders ersättningsbelopp. (6 kap 2 § tredje stycket SoF)
- Beräkningsunderlag
Blankett för beräkning av ersättningsbeloppet. (Bilaga)
- Beslut
Blankett som innehåller beslutat ersättningsbelopp samt uppgifter om när och hur det ska betalas.

3.3 Inkomstberäkning

Beräkning av vad en förälder ska betala i ersättningsbelopp till kommunen bestäms enligt samma bestämmelser som betalningsskyldigheten vid underhållsstöd. Se även cirkulär 22:44, diarienumr 22/00473 Sveriges Kommuner och Regioner, SKR.

Inkomstberäkningen baseras på den senaste taxeringen. Exempelvis grundas ersättningsskyldigheten under perioden februari år 2023 - januari 2024 på 2022 års taxering, det vill säga på inkomster under år 2021. Vid beräkning av kapitalinkomster ska hänsyn tas till realisationsförluster och uppskovsavgifter vid byte av bostad.

Den ersättningsskyldige förälderns inkomst ska beräknas i enlighet med det senast fattade taxeringsbeslutet och med utgångspunkt i:

1. Inkomst av tjänst
2. Inkomst av kapital
3. Inkomst av näringsverksamhet
- 4 Inkomst av studiemedel och studiestartsstöd

Enligt 19 kap. 10 § SFB ska därefter ett grundavgdrag på inkomsten om 120 000 kronor (år 2023) göras och beloppet kan komma att förändras.

3.4 Beräkning av ersättningsbelopp

Ersättningsbeloppet beräknas som en viss procent av förälderns inkomst. Procenttalet bestäms med hänsyn till samtliga barn som föräldern är försörjningsskyldig för enligt 7 kap 1 § och 2 §§ FB. Alla barn ska räknas med, även de som lever utanför familjen.

Procentsatsen är 14 procent för ett barn och 11,5 procent per barn för två barn samt 10 procent per barn för tre barn. För varje ytterligare barn minskas den totala procentsatsen med en procent.

Det belopp som var och en av föräldrarna skall bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar högsta underhållsstödsbeloppet.

Grunder för beräkning av betalningsskyldighet

Procentsats per barn:

1 barn 14 %	2 barn 11,5 %	3 barn 10 %	4 barn 7,75 %	5 barn 6,4 %
6 barn 5,5 %	7 barn 4,85 %	8 barn 4,38 %	9 barn 4 %	10 barn 3,7 %

Exempel på beräkning av månadskostnad

(Taxerad inkomst) minus (grundavdrag för egen försörjning) gånger (procent av antal försörjningsskyldiga barn), delat på (12 månader) = månadskostnad.

Har en förälder fler än ett placerat barn, gäller samma beräkning för varje barn.

Räkneexempel: En förälder är försörjningsskyldig för tre barn varav **två** är placerade. Den framräknade inkomsten är 222 000. Grundavdrag görs med 120 000 kronor efter vilket 102 000 kronor återstår. Då föräldern är försörjningsskyldig för tre barn blir procentsatsen 10 procent för vardera placerat barn: $102\ 000 \times 0,10 = 10\ 200$ kronor/år och barn det vill säga 850 kronor/ månad per barn, totalsumma som föräldern ska lämna kommunen i ersättning blir då 1 700 kr.

3.4.1 Barnets egna inkomster

Om ett barn har egna inkomster, till exempel lön, barnpension eller pengar från försäkring, kan det påverka nivån på föräldrarnas ersättning till kommunen. Barnets inkomster beräknas på samma sätt som föräldrarnas, men grundavdraget är 60 000 kronor.

Om barnets inkomster överstiger 60 000 kronor minskas föräldrars ersättningskyldighet med hälften av den inkomst som överstiger 60 000 kronor.

3.5 KommunikERING av beslutsunderlaget

Innan ett beslut fattas om att föräldrar ska betala en viss ersättning ska beräkningsunderlaget och den beräknade ersättning kommuniceras med dem. Föräldrarna blir därigenom informerade om beräkningssättet och ges möjlighet att se om underlaget är korrekt. Det ger dem även möjlighet att eventuellt begära jämkning av ersättningsbeloppet. Föräldrarna ska informeras om att beloppen omräknas årligen från och med februari samt när antalet barn, som de är försörjningsskyldiga för, ändras.

3.6 JämknIng

Om det framräknade beloppet bedöms vara oskäligt i förhållande till respektive förälders ekonomiska förmåga eller sociala situation kan ersättningen jämkas till en skälig nivå. Det kan exempelvis vara så att förälderns inkomst har förändrats sedan det inkomstår som varit underlag för beräkningen eller för att föräldern står för vissa av barnets kostnader. En anledning kan också vara att barnet regelmässigt vistas hemma hos föräldern exempelvis varje helg. JämknIng kan även göras uppåt, exempelvis om föräldern får barnpension för det placerade barnet. Anledningen till jämkningen ska anges i beslutet. JämknIng kan ske redan från början eller vid ett senare tillfälle.

För att göra en bedömning av behovet av jämkning kan lämpligen en jämförelse göras med förälderns ekonomi i förhållande till normen för försörjningsstöd. Om föräldern har en inkomst i nivå med normen, finns för tillfället inte utrymme att betala någon ersättning. Föräldern ska inte betala mer än sitt eventuella överskott, och får alltså inte hamna under normen.

Underlag för beräkning av ekonomisk förmåga kan behöva begäras in, till exempel aktuella inkomstuppgifter.

3.7 Beslut om ersättning

Beslutet ska innehålla ersättningsbelopp samt uppgifter om när och hur det ska betalas. Om det framräknade ersättningsbeloppet blir lägre än 90 kr per barn och månad tas ersättningen inte ut. (beloppet gäller år 2023 och kan komma att ändras av nämndbeslut).

3.7.1 Delgivning av beslut

Beslutet ska delges respektive förälder. Beslutet ska även överlämnas till den som ansvarar för bevakning i ekonomisystemet.

3.7.2 Överklagan

Nämndens beslut om vad en förälder ska betala i ersättning till kommunen kan inte överklagas med förvaltningsbesvär.

3.7.3 Ändring av ersättningsbelopp

En förälders försörjningsskyldighet kan komma att ändras genom att flera eller färre barn ska försörjas. Förändringen påverkar procentsatserna vid beräkning av ersättningsbeloppets storlek. En omräkning görs då i anslutning till den förändrade försörjningsskyldigheten och kan således ske när som helst under året.

3.7.4 Årlig omräkning

Ersättningsbeloppet ska omräknas varje år utifrån det senaste taxeringsbeslutet och avse betalningsperioden 1 februari - 31 januari. Om en förälders ekonomiska förhållanden ändras under perioden kan ett nytt beslut fattas. Den årliga omräkningen av ersättningsbeloppet som grundar sig på ny taxering är inte ett nytt beslut om att betala ersättning till kommunen utan endast en omräkning av beloppet. Delgivning av beräkningsunderlaget behöver därför inte ske. Respektive föräldrar ska underrättas om det nya ersättningsbeloppet.

3.7.5 Umgängesavdrag

I enlighet med reglerna för underhållsstöd kan avdrag på ersättningsbeloppet göras om barnet vistas hos föräldern minst fem hela dygn i sträck eller i minst sex hela dygn under en kalendermånad. För varje dygn är avdraget 1/40 av ersättningsbeloppet per månad (7 kap 4 § FB). Som ett dygn räknas tiden mellan klockan 00.00 och 24.00. För motsvarande tid kan föräldern söka underhållsstöd hos Försäkringskassan för den tid barnet vistas i hemmet, exempelvis under skollov. Ansvarig socialsekreterare meddelar avgiftshandläggare.

4 Utebliven betalning

4.1 Utredning om betalningsförmåga

I de fall en ersättningsskyldig förälder inte betalar enligt beslut för kostnader som kommunen haft enligt 8 kap 1 § SoL uppstår ett krav mot föräldern. Kommunen bör då i första hand i samråd med den betalningsskyldiga göra en betalningsplan. Ekonomiavdelningen erbjuder föräldrar amorteringsplan och delger sedan avgiftshandläggare.

Kommunen bör också göra en ny utredning av föräldrarnas ekonomiska förhållanden för att se om betalningsförmåga finns, ny taxering tas ut från skatteverket. Vid beräkningen ska hänsyn inte tas till skulder. Om föräldern inte medverkar till att utredningen kan genomföras har förvaltningen ändå rätt att göra kontroller med Försäkringskassan, Skatteverket, arbetsgivare, etc. utan föräldrarnas samtycke (6 kap 2 § tredje stycket SoF).

Om utredningen visar att föräldrarnas förhållanden har ändrats så att denne inte inom rimlig tid kommer att kunna betala det uppkomna kravet får kommunen enligt 9 kap. 4 § SoL helt eller delvis efterge detta. Skriftligt beslut enligt delegation. Kravet avslutas därmed. Detta beslut går inte att överklaga. Sannolikt blir det samtidigt aktuellt att besluta om en ändring av fortsatt ersättningsbelopp. Visar genomförd utredning att det är styrkt eller troligt att föräldern har betalningsförmåga ska talan väckas hos förvaltningsrätten.

Är barnet placerat enligt LSS ska den obetalda summan ses som en vanlig fordran.

4.2 Ersättningstalan vid placeringar enligt SoL och LVU

Nämnden kan med stöd av 9 kap. 3 § SoL väcka talan om ersättningen hos förvaltningsrätten.

Talan hos förvaltningsrätten måste väckas inom tre år från det att kommunens kostnader uppstod. Ansökan ska göras vid den förvaltningsrätt inom vars domkrets föräldern är bosatt och innehålla följande uppgifter:

- Namn, adress och telefon till den nämnd som söker och till handläggaren
- Den ersättningsskyldiges namn, personnummer, adress och telefonnummer
- Vad saken gäller: Talan om ersättning för kostnader som kommunen haft enligt 8 kap 1 § andra stycket SoL
- Avseende månad och belopp
- Utredning som visar att den enskilde har betalningsförmåga
- Yrkande: nämnden yrkar att Förvaltningsrätten ålägger motparten att till nämnden återbetala kostnader enligt ovan jämte ränta enligt 6 § räntelagen till dess betalning sker
- Kopior på beslut om motpartens ersättningsskyldighet, på beräkningsunderlag för ersättningsskyldighet, samt kopia på utredning gällande motpartens aktuella ekonomiska situation ska bifogas ansökan till förvaltningsrätten. Flens kommuns ekonomiavdelningen skickar in ärendet till Förvaltningsrätten.

Eventuell förvaltningsrättsdom till kommunens fördel utgör underlag för ansökan om utmätning hos kronofogdemyndigheten.

4.3 Indrivningsåtgärder vid placering enligt LSS

Vid placering enligt LSS skiljer sig kravhanteringen jämfört med vid placeringar enligt SoL och LVU. Vid placering enligt LSS är det inkassolagen som styr. Förenklat innebär detta följande:

- Om inbetalning uteblir ska påminnelse sändas till föräldrarna innan eventuella inkassoåtgärder vidtas
- Om förälder trots påminnelse inte betalar skulden måste man, utifrån omständigheter i det enskilda fallet, ta ställning till om man ska vidta indrivningsåtgärder eller inte. Det ekonomiska ansvaret som vilar på kommunen

innebär att utgångspunkten är att indrivningsåtgärder ska vidtas om det inte finns särskilda skäl i det enskilda ärendet.

- Den första indrivningsåtgärden är ett inkassokrav (kravbrev) till föräldern. Om föräldern inte bestrider kravet som framställs i kravbrevet skickas en skriftlig ansökan om betalningsföreläggande till kronofogdemyndigheten i den region där föräldern har sin hemvist.
- Om föräldern fortfarande inte bestrider kravet meddelar kronofogdemyndigheten utslag i enlighet med ansökan. Utslaget utgör sedan exekutionstitel. En exekutionstitel berättigar kommunen att begära verkställighet hos [Kronofogdemyndigheten](#). Flens kommuns ekonomiavdelning skickar utslaget till kronofogdemyndigheten.

5 Utdrag ur lagar och förordningar

Utdrag ur de lagar och förordningar som främst ligger till grund för kommunens rättighet att ta ut ersättning av föräldrarna.

Föräldrabalk (1949:381) (FB)

7 kap. Om underhållsskyldighet

1 §

Föräldrarna skall svara för underhåll åt barnet efter vad som är skäligt med hänsyn till barnets behov och föräldrarnas samlade ekonomiska förmåga. När föräldrarnas underhållsskyldighet bestäms skall hänsyn tas till barnets egna inkomster och tillgångar samt till barnets sociala förmåner under beaktande av vad som följer av föreskrifterna om dessa.

Underhållsskyldigheten upphör när barnet fyller arton år. Går barnet i skolan efter denna tidpunkt, är föräldrarna underhållsskyldiga under den tid som skolgången pågår, dock längst intill dess barnet fyller tjuogoett år. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskolan och annan jämförlig grundutbildning.

I kostnaderna för barnets underhåll skall föräldrarna sinsemellan ta del var och en efter sin förmåga. Lag (2001:1136).

2 § En förälder skall fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet, om föräldern

1. inte har vårdnaden om barnet och inte heller varaktigt bor tillsammans med barnet, eller
2. har vårdnaden om barnet gemensamt med den andra föräldern men barnet varaktigt bor tillsammans med endast den andra föräldern.

Underhållsbidrag fastställs genom dom eller avtal.

Vårdnadshavaren får företräda barnet i frågor om underhållsbidrag, även om vårdnadshavaren inte har uppnått myndig ålder. Också förmyndare har rätt att företräda barnet. Avtal om underhållsbidrag kan slutas även före barnets födelse.

I mål om underhåll till barnet skall var och en som enligt tredje stycket får företräda barnet ges tillfälle att yttra sig.

Lag (1996:1031).

2 a § En förälder som är betalningsskyldig för underhållsstöd enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken anses ha fullgjort sin underhållsskyldighet intill det belopp som lämnas i underhållsstöd till barnet. Lag (2010:1203).

Socialtjänstlag (2001:453) (SoL)

8 kap. 1 § 2 stycket

Om ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna, är föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt grunder som regeringen föreskriver. Socialnämnden får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

9 kap. Återkrav m.m.

3 § Vill socialnämnden föra talan om ersättning som en enskild inte återbetalar frivilligt för ekonomisk hjälp som avses i 1 eller 2 § eller för kostnader som kommunen har haft enligt 8 kap. 1 § första eller andra stycket, skall talan väckas hos förvaltningsrätten inom tre år från det kommunens kostnader uppkom.

Talan väcks vid den förvaltningsrätt inom vars domkrets den enskilde är bosatt.

Talan om ersättning får inte bifallas, om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller en del av denna kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot bifall till ersättningsanspråket. Lag (2009:836).

4 § Socialnämnden får helt eller delvis efterge den ersättningsskyldighet som avses i 1 och 2 §§ och i 8 kap. 1 § första och andra styckena.

Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

20 §

Om någon som är under 18 år får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av denna lag, är föräldrarna skyldiga att i skäligen utsträckning bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden. Kommunen får i sådana fall uppbära underhållsbidrag som avser barnet.

Socialtjänstförordning (2001:937) (SoF)

6 kap. Avgifter m.m.

2 § Föräldrarnas skyldighet enligt 8 kap. 1 §

andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem än det egna bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma återbetalningsskyldighet för var och en av dem.

Det belopp som var och en av föräldrarna skall bidra med får dock inte överstiga vad som för varje tid motsvarar underhållsstödsbeloppet.

Skattemyndigheten skall på begäran lämna kommunen de inkomst- och förmögenhets-

uppgifter som behövs för att fastställa en förälders del i kommunens kostnader enligt första stycket.

3 § Om en förälder har fullgjort en fastställd underhållsskyldighet mot ett barn genom att betala ett engångsbidrag eller annat bidrag till barnets underhåll tillen behörig ställföreträdare för barnet för den tid då detta vårdas i ett annat hem än det egna, är föräldern i motsvarande mån fri från skyldighet att ersätta kommunen för dess kostnad under samma tid.

4 § Har socialnämnden fått underhållsbidrag enligt 8 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) skall nämnden redovisa den del av underhållsbidraget som överstiger vad kommunen får tillgodoräkna sig till den som annars haft rätt till bidraget.

*Förordning (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade
Avgifter m.m*

5 § Föreskrifterna i 6 kap. 2 - 4 §§ socialtjänstförordningen (2001:937) om föräldrars skyldighet att bidra till kommunens kostnader för ett barns vård i ett annat hem skall gälla även när ett barn får vård i ett annat hem med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Förordning 2001:938).